מהדורה למורה – וידוי הגדול – דף תרגול (רגיל)

דף תרגול על השיר "וידוי הגדול" של אמנון שמוש: הדובר והאם, מבנה השיר, דימוי, מטאפורה, ניגוד ורמז, והנושאים פער בין דורות והחמצה. הציטוטים קצרים מאוד (עד 8 מילים); מומלץ לעבוד עם השיר מן המקראה לצד הדף.

מסלול רגיל: הגרסה הרגילה: כל הפריטים. מומלץ 30–40 דקות, אפשר לחלק לשני שיעורים.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מיהו הדובר בשיר?	ב – בן שמתוודה על יחסו לאמו
2	למה מדמה הדובר את קול אמו?	ג – לעוד
3	מה הפריד בין הדובר לאמו, לפי השיר?	ב – מסך בין קולות עברה לבין רעש הקיבוץ
4	איזו תחושה שולטת בסוף השיר?	ב – החמצה וגעגוע
5	האם הייתה מגיעה לבקר את הדובר בכל קיץ.	נכון
6	הדובר הקשיב בתשומת לב לכל סיפורי אמו בזמן שסיפרה אותם.	לא נכון – הוא היה עסוק בעבודה בקיבוץ, רק הנהן בראשו כאילו הוא שומע.
7	אחרי מות האם, הדובר מגלה את עולמה בתוך הסיפורים שכתב.	נכון
8	קיץ אחד האם לא באה, וב___ נפטרה.	חורף
9	סדרו את שלבי השיר לפי הסדר (1–5).	הסדר הנכון: ג → א → ד → ה → ב
10	התאימו בין הדוגמה מן השיר לבין האמצעי האומנותי.	1–א, 2–ב, 3–ג, 4–ד, 5–ה
11	מיינו את הפרטים: מה שייך לעולם של האם ומה לעולם של הבן?	עולם האם: פתגמים עתיקים, צמידי זהב מצלצלים, סיפורים על דמויות מן המקרא ועל קמעות | עולם הבן: עבודה בקיבוץ, קידום מפעלים, רעש הקבוצה
12	מה התפקיד של השורות הקצרות מאוד בשיר?	הן יוצרות קצב של וידוי, היסוס ורגש – כאילו הדובר מתקשה לדבר; הקצב הקטוע משדר כנות.

#	שאלה	תשובה / כיוון
13	הסבירו את הניגוד בין האם לבין הבן בשיר, ומה הוא מלמד על פער בין דורות.	האם מספרת ויש לה זמן, נושאת עולם של מסורת; הבן עסוק בבניית הקיבוץ ואינו מקשיב. הניגוד מבליט פער בין עולם העבר לחברה החדשה, ואת מה שהלך לאיבוד.
14	מה הגילוי של הדובר אחרי מות אמו? מדוע זה גילוי מנחם וכואב בבת אחת?	הוא מוצא את עולמה בתוך הסיפורים שכתב – לבו היה ער והדברים חלחלו אליו. מנחם: העולם שלה ממשיך בו. כואב: הבין מאוחר מדי ואינו יכול לשמוע ממנה עוד.
15	כתבו מכתב מן הדובר אל אמו, שנים אחרי מותה (7–9 שורות): ספרו לה מה גיליתם בסיפורים שלכם, על מה אתם מצטערים, ואיזה סיפור שלה הייתם רוצים לשמוע שוב. שלבו לפחות דימוי אחד ופרט אחד מן השיר.	קריטריונים: פנייה אישית בגוף ראשון; הגילוי (עולמה בסיפוריו); חרטה מפורשת (לא הקשיב); משאלה לשמוע סיפור; דימוי אחד ופרט אחד מן השיר (העוד, הצמידים, הקיץ, הקיבוץ); לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. הדובר מודה בטעות – שלא הקשיב לאמו – ומביע חרטה. 2. תשובה אישית. 3. למשל: כדאי להקשיב לסיפורים של המבוגרים כל עוד אפשר.

לוודא

- הציטוטים הקצרים ("קולה מתנגן כעוד", "אזני הייתה סתומה ולבי ער", "הקיבוץ מן הבוץ") – נוסח מדויק מול המקראה.
- סדר העונות בשיר (קיץ שבו לא באה, חורף שבו נפטרה) – לפי האתר; לוודא מול המקראה.
- המשורר נפטר ב־2022 – לכן בדף רק ציטוטים קצרים ופרפרזה.

הדף מתאים לעמוד "וידוי הגדול – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

וידוי הגדול – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א' – הבנת השיר

סמנו את התשובה הנכונה, קבעו נכון/לא נכון והשלימו.

1. מיהו הדובר בשיר?

א) האם ב) בן שמתוודה על יחסו לאמו ג) חבר קיבוץ שכן ד) ילד קטן

2. למה מדמה הדובר את קול אמו?

א) לכינור ב) לחליל ג) לעוד ד) לתוף

3. מה הפריד בין הדובר לאמו, לפי השיר?

א) ים גדול ב) מסך בין קולות עברה לבין רעש הקיבוץ ג) מחלה ד) שפה זרה בלבד

4. איזו תחושה שולטת בסוף השיר?

א) שמחה ב) החמצה וגעגוע ג) כעס על האם ד) אדישות

5. האם הייתה מגיעה לבקר את הדובר בכל קיץ. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

6. הדובר הקשיב בתשומת לב לכל סיפורי אמו בזמן שסיפרה אותם. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. אחרי מות האם, הדובר מגלה את עולמה בתוך הסיפורים שכתב. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. קיץ אחד האם לא באה, וב_____ נפטרה.

חלק ב' – מבנה ואמצעים

סדרו, התאימו ומיינו לפי ההוראה.

9. סדרו את שלבי השיר לפי הסדר (1–5).

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
א	הבן עסוק בבניית הקיבוץ ורק מהנהן – מסך מפריד ביניהם	
ב	המשאלה לשמוע ממנה עוד – והיא איננה	

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
ג	זיכרון הביקורים של האם בכל קיץ – קול, ידיים וצמידים	
ד	הבן מתחיל לכתוב; קיץ אחד האם לא באה, ובחורף נפטרה	
ה	בקריאת סיפוריו הוא מוצא את עולמה של אמו	

10. התאימו בין הדוגמה מן השיר לבין האמצעי האומנותי.

#		האות שלי		התאמה
1	"קולה מתנגן כעוד"	____	א	דימוי
2	מסך בין קולות העבר לבין אוזנו	____	ב	מטאפורה
3	"אזני הייתה סתומה ולבי ער"	____	ג	רמז לפסוק מן המקרא
4	"בכל קיץ" מול "קיץ אחד לא באה"	____	ד	חזרה
5	"הקיבוץ מן הבוץ"	____	ה	משחק מילים וצלילים

11. מיינו את הפרטים: מה שייך לעולם של האם ומה לעולם של הבן?

מחסן מילים: רעש הקבוצה | קידום מפעלים | עבודה בקיבוץ | סיפורים על דמויות מן המקרא ועל קמעות | פתגמים עתיקים | צמידי זהב מצלצלים

עולם האם	עולם הבן

12. מה התפקיד של השורות הקצרות מאוד בשיר?

חלק ג׳ – פרשנות וכתיבה

ענו במשפטים מלאים, ובססו את דבריכם בפרט מן השיר.

13. הסבירו את הניגוד בין האם לבין הבן בשיר, ומה הוא מלמד על פער בין דורות.

14. מה הגילוי של הדובר אחרי מות אמו? מדוע זה גילוי מנחם וכואב בבת אחת?

15. כתבו מכתב מן הדובר אל אמו, שנים אחרי מותה (7–9 שורות): ספרו לה מה גיליתם בסיפורים שלכם, על מה אתם מצטערים, ואיזה סיפור שלה הייתם רוצים לשמוע שוב. שלבו לפחות דימוי אחד ופרט אחד מן השיר.

כרטיס יציאה

1. למה לדעתכם השיר נקרא "וידוי"?

2. על מה הייתם רוצים לשאול אדם מבוגר במשפחה שלכם?

3. היום הבנתי ש...